

Viadukt Millau

- *Váhala jsem mezi překladem Millauský viadukt a viadukt Millau, zvítězila druhá možnost, na internetu a v českém prostředí užívanější.*¹

Nová dopravní tepna mezi severem a jihem

- **transpozice slovního druhu** (substantivum – adjektivum): *axe de circulation – dopravní tepna*
- **étoffement**: *Nord-Sud – mezi severem a jihem*

Kratší a levnější

Dne 16. prosince 2004 byl zprovozněn viadukt Millau. Obvyklé dopravní zácpy mezi obcemi Aguessac a La Cavalerie jsou nyní minulostí. Viadukt, který se klene 343 m nad údolím řeky Tarn, tvoří poslední chybějící článek dálnice A75. Tato dálnice zvaná La Méridienne spojuje města Clermont-Ferrand a Béziers, která jsou od sebe vzdálena 340 km. Díky viaduktu představuje nyní trasa dálnic A10-A71-A75 nejkratší cestu z Paříže do Perpignanu, která je o 60 km kratší než cesta přes Lyon, což je půlhodina jízdy. A to vyjma času ušetřeného díky tomu, že se u města Millau již nebudou tvořit dopravní zácpy. V období odjezdů na dovolené tak řidiči ušetří až několik hodin!

- *Přítomný čas, který se v originále vyskytuje, jsem většinou přeložila minulým časem. Řešila jsem hlavně názvy měst a řek jak v prvním odstavci, tak i zeměpisné názvy v celém textu. Většinou jsem je nechala ve francouzském originále s přidáním obecných klasifikátorů.*
- **dílce do češtiny**: *bouchons – dopravní zácpy*
- **přidání informace obecným klasifikátorem**: *obec Aguessac, řeka Tarn, dálnice A75, města Clermont-Ferrand a Béziers a trasy dálnic A10-A71-A75*
- **syntaktická transpozice** (větný člen – vedlejší věta): *relie Clermont-Ferrand à Béziers en 340 km – spojuje města Clermont-Ferrand a Béziers, která jsou od sebe vzdálena 340 km*
- **syntaktická transpozice** (větný člen – vedlejší věta): *avec la fin des embouteillages de Millau – díky tomu, že se u města Millau nebudou tvořit zácpy*

---

¹ http://cs.wikipedia.org/wiki/Viadukt_Millau

Značně se dá ušetřit také na dálničních poplatcích. Průjezd celé dálnice A75 je bez poplatků, zpoplatněn bude pouze přejezd viaduktu Millau. Pro lehká vozidla bude tak cesta z Paříže do Perpignanu po dálnicích A71 a A75 o 15 euro levnější než po trase dálnic A6-A7-A9.

Na rozdíl od přeplněných dálnic zapadají dálnice A75 a viadukt Millau dokonale do okolního prostředí. Procházejí nádherným kopcovitým krajem a nabízejí ideální podmínky k dopravě.

- *Překlad prvních dvou vět mi činil nemalé potíže, řešila jsem, jak se vyhnout doslovnému překladu, nakonec jsem je přeložila volně. Použila jsem přitom **mnohonásobnou transpozici slovního druhu** (substantivum – sloveso, adjektivum – adverbium): *les économies sont importantes – **značně se dá ušetřit***.*
- *diluce do češtiny: tarif – dálniční poplatky*
- *étouffement (přidáním slova průjezd): l'A75 est sans péage – průjezd celé dálnice A75 je bez poplatků*
- *modulace (pasivum – aktivum): sont parfaitement intégrés – dokonale zapadají*

Historie

Neobyčejná historie výjimečné stavby

Aby chybějící článek dálnice A75 spatřil světlo světa, bylo od prvních nákrešů v roce 1987 až po dokončení stavby v prosinci 2004 zapotřebí sedmnáct let studií a práce. Viadukt Millau, který je někdy směle nazýván Gardským mostem 21.století, představuje výsledek mnoha etap práce. Mottem každé z nich byla přesnost, přesnost a profesionalita. To byly nezbytné podmínky pro to, aby byla tato výjimečná stavba zapsána do knihy rekordů.

- *Zvažovala jsem, jak přeložit le pont du Gard, který jsem nakonec přeložila dle českého úzu a podle internetových odkazů, kde jsem toto pojmenování našla.*
- *dépouillement: une histoire hors du commun **pour un ouvrage d'exception** – neobyčejná historie **výjimečné stavby** (předložku pour jsem nahradila genitivem)*
- *koncentrace do češtiny: ébauches de tracés – nákrešy*
- *transpozice syntaktická (aktivum – pasivum) a slovního druhu (sloveso – adverbium) : que certains **n'hésitent pas** à appeler – který je někdy **směle** nazýván*

- **transpozice slovního druhu** (*substantivum – adjektivum*): *ouvrage d'exception – výjimečná stavba*

Čtrnáct let příprav na jedinečné dobrodružství

1987: byly vyhotoveny první nákresy dálnice A75, která má spojit vápencové plošiny Causse rouge na severu s Larzajem na jihu. Bylo předloženo několik návrhů, jak překonat údolí řeky Tarn, a to jak východně, tak západně od města Millau.

1994: je rozhodnuto. Most se postaví několik kilometrů za městem po proudu řeky.

- **transpozice syntaktická** (*větný člen – vedlejší věta*): *visant à relier – která měla spojit*
- **přidání informace obecným klasifikátorem** (*u zeměpisných názvů*): *Causse rouge et le Larzac – vápencové plošiny Causse rouge a Larzac²*
- **transpozice syntaktická** (*větný člen – vedlejší věta*): *pour le franchissement de la vallée – jak překonat údolí*

1996: na základě konkurzu bylo vybráno řešení navržené hlavním inženýrem silnic a mostů Michelem Virlogeuxem a zrealizované architektem sirem Normanem Fosterem. V jihofrancouzském departementu Aveyron se tedy zrodí umělecké dílo s mnoha lany. Jelikož estetický dojem projektu stavby a její začlenění do krajiny nadchly i státní činitele, dali mu přednost před čtyřmi dalšími projekty, kterými byl most se stálou tloušťkou, most s proměnnou tloušťkou, viadukt s lany, která by byla napnutá pod mostovkou a stavba s jediným mostním obloukem.

1998: Vláda rozhodla, že udělí koncesi na stavbu a provozování viaduktu na dobu 75 let.

- *V překladu jsem řešila hlavně sousloví **chef des Ponts et Chaussées**. Na internetovém zdroji³ jsem našla jeho překlad jako specializaci tohoto inženýra, který se věnuje převážně navrhování mostů a silnic. Dále jsem přemýšlela, jak přiblížit čtenářům adjektivum **aveyronnský** odvozené od zeměpisného názvu. Za pomoci internetového*

² <http://fr.wikipedia.org/wiki/Causses>

³ http://fr.wikipedia.org/wiki/Ing%C3%A9nieur_des_ponts_et_chauss%C3%A9es

zdroje⁴ jsem zvolila překlad syntaktickou modulací celého spojení **dans le ciel aveyronnais** – v **jihofrancouzském departementu Aveyron**.

- Řešila jsem také překlad slova **le tablier**, pro které jsem našla mnoho výrazů. Prvním byl výraz vozovka, což je už asfaltová plocha silnice a tady se myslí spíše nosná konstrukce mostu. Poté jsem v EUR-Lexu⁵ našla slovo **mostovka**, zdálo se mi jako technický termín, proto jsem se rozhodla ho v překladu použít. Na EUR-Lexu jsem také našla termíny jako **épaisseur constante**, což jsem například přeložila jako stálou tloušťku. Třetí a čtvrtou větu jsem spojila v souvětí spojkou **jelikož** a z věty, která začínala dvojtečkou jsem udělala vedlejší větu. Dvě věty v dalším odstavci jsem spojila v souvětí.
- **koncentrace do češtiny**: *un appel d'offres* – konkurz
- **étoffement**: *un ouvrage d'art multihaubané* – umělecké dílo s mnoha lany
- **modulace vazby** (neosobní – osobní): *Il a été préféré* – dali mu přednost

2001: v říjnu stát v konkurzu vybral firmu Eiffage, která navrhovala kombinaci betonu (pilíře) a oceli (mostovka). Beton má všechny požadované vlastnosti, co se týče odolnosti, a ocel umožňuje postavit tenkou a lehkou mostovku. Stavba započala 14. prosince položením základního kamene.

- **dépouillement**: *suite à l'appel d'offres* – v konkurzu
- **transpozice syntaktická**: *préconisée par le groupe Eiffage* – firma Eiffage, která navrhovala
- **transpozice syntaktická** (větný člen - vedlejší věta): *les qualités requises d'endurance* – požadované vlastnosti, co se týče odolnosti
- **transpozice slovního druhu** (substantivum - sloveso): *rend possible la construction* – umožňuje postavit, čeština dává přednost verbálnímu vyjádření před nominálním, častým ve francouzštině

Tři roky budování obří stavby

Beton...

---

⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Aveyron>

⁵ http://eur-lex.europa.eu/RECH_mot.do

Od jara 2002 se k nebi tyčily první pilíře viaduktu Millau. Ve stejné době se do vápencových plošin ukotvily i opěry mostovky (příbřežní pilíře mostu). Stačilo několik týdnů, aby byly provedeny veškeré pozemní práce. Dvanáct měsíců od zahájení prací překonal pilíř P2 výšku 100 m. Rok nato, 9. prosince 2003, byla včas dokončena betonová konstrukce i s rekordně nejvyšším pilířem na světě dosahujícím výšky 245 m.

- *Překlad slova **cause** jsem uvedla již výše, vyhledala jsem si jeho význam na internetových zdrojích a přeložila za pomoci sousloví vápencová plošina. V druhé větě jsem přestylovala sloveso, které jsem nechtěla používat tolikrát jako v originále (**spatřit světlo světa**). Přeložila jsem to tedy volně **ukotvit opěry mostovky**, což lze považovat za **syntaktickou modulaci**.*
- **étouffement**: *trois ans pour* – tři roky budování
- **transpozice slovního druhu** (substantivum – adjektivum): *un chantier de titans* – obří stavba
- **transpozice slovního druhu** (substantivum – adverbium): **le record de la plus haute pile du monde** – **s rekordně nejvyšším pilířem na světě**

Ocel...

Sestavování ocelové mostovky začalo v létě 2002. Za opěrami byla umístěna dvě nekrytá stavenišť. První úsek mostovky (171 m) byl úspěšně vysunut do volného prostoru 25. března 2003. Následovalo sedmnáct dalších výsunů, a to průměrně jeden za čtyři týdny. Dne 28. května 2004 přesně ve 14:12 byla ve výšce 270 m nad řekou Tarn propojena severní a jižní část mostovky. Úkol byl splněn!

- *V překladu jsem si nevěděla rady s překladem termínu **lançage**, našla jsem ho ve Velkém francouzsko českém slovníku jako **postavení mostu vysunutím**, použila jsem tedy **vysunout, výsun**. Tento termín se zde ale třikrát po sobě opakuje, a tak jsem z konce druhé věty použila jen slovo **succès** a provedla **transpozici slovního druhu** (substantivum – adverbium): **succès** – úspěšně. Zbytek by byl jen opakováním předešlé věty, podstatné z ní bylo jen to, že vysunutí bylo úspěšné.*
- *Dále jsem opominula substantivum **clavage**, protože jsem našla, že to znamená to samé jako **jonction**, a tak mi přišlo nadbytečné opakovat dvě slova stejného významu.*
- **dépouillement**: *au cours de l'été* – v létě
- **koncentrace**: *à ciel ouvert* – nekrytá

- **modulace** (aktivum – pasivum): *part à l'assaut du vide* – byl vysunut do volného prostoru
- **dépouillement**: *opération de lançage* – vysunutí

Poté se vše spojilo...

Dne 29. května 2004, tedy 24 hodin po propojení mostu, začala instalace pylonů a ukotvení 154 lan určených k uchycení mostovky. Za tři měsíce bylo vše hotovo. Na konci září 2004 byla mostovka zalita asfaltem. Následovala úprava vozovky (nátěr, bezpečnostní zařízení...), instalace bezpečnostních systémů, osvětlení, dokončení mýtné brány. Vše bylo 16. prosince 2004 připraveno k zahájení provozu viaduktu.

- *Hlavním problémem zde bylo slovo **l'enrobé**, které jsem našla přeložené ve smyslu **obal, opláštění**. Takto jsem to ale přeložit nemohla, a proto jsem použila volný překlad a užila jsem sousloví **zalít asfaltem**, použila jsem tedy **transpozici slovního druhu**. Dalším oříškem byla čtvrtá věta, ve které bylo sloveso až na konci, kde jsem udělala předěl na další větu. Musela jsem proto doplnit nějaké významové sloveso. Zvolila jsem překlad **následovala úprava**.*
- **diluce**: *le clavage* – propojení mostu
- **transpozice slovního druhu** (substantivum – adjektivum): *des systèmes de sécurité* – bezpečnostní systémy

Základní údaje

Viadukt, legendární stavba

Viadukt Millau představuje výsledek neobyčejného příběhu. Od návrhů až po jeho uskutečnění se na této unikátní stavbě podílely stovky lidí, kteří do ní vložili veškerou svou energii a vynalézavost. Těch nejtěžších prací se na staveništi zúčastnilo téměř 600 dělníků. Ovládli ty nejvyspělejší technologie (laser, GPS...), aby mohli tohoto ocelovobetonového obra postavit na milimetr přesně. A to všechno trvalo pouze tři roky, od prosince 2001 do prosince 2004.

- **transpozice syntaktická** (větný člen – vedlejší věta): *pour participer à cette oeuvre* – se na této unikátní stavbě podílely
- **koncentrace**: *piloter la construction* – zkonstruovat

- **transpozice slovního druhu** (*substantivum – adjektivum*): *ce géant d'acier et de béton – ocelovobetonového obra*

Technické údaje v číslech

Délka: 2 460 m

Šířka: 32 m

Maximální výška: 343 m, což je o 19 m více než Eiffelova věž

Sklon: 3,025 % stoupající od severu k jihu ve směru Clermont-Ferrand - Béziers

Poloměr zakřivení: 20 km

Výška nejvyššího pilíře (P2): 245 m

Výška pylonů: 87 m

Počet pilířů: 7

Délka mostních polí: 2 krajní pole o délce 204 m, a 6 středních polí o délce 342 m

Počet lan: 154 (11 párů na každém sloupu uspořádaných v jedné ose)

Napětí lan: od 900 t až do 1200 t pro nejdelší lana

Váha ocelové mostovky: 36 000 t, což je pětkrát více než Eiffelova věž

Objem betonu: 85 000 m³, což odpovídá 206 000 t

Cena stavby: 400 milionů eur

Trvání koncese: 78 let – 3 roky stavby a 75 let provozování

Záruka stavby: 120 let

- *Termíny jsem si musela vyhledat v internetových zdrojích, v některých jsem neměla jasno. U některých termínů jsem musela vyhledat obrázky, abych pochopila, o co se vlastně jedná. Takto jsem například hledala **Longueur travées : 2 travées de rive de 204 m de portée et 6 travées courantes de 342 m**, což jsem po dlouhém hledání našla na uvedených internetových zdrojích.⁶ Dalším problémem bylo spojení **disposées en une seule nappe monoaxiale**, což jsem ověřovala při pohledu na obrázek mostu a zjistila jsem, že jsou lana přichycena v jedné ose.*
- **kontrace**: *la Tour Eiffel – Eiffelovka*

⁶ <http://orellig.e-monsite.com/rubrique,vocabulaire,1010810.html>

http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Trav%C3%A9e_rive_gauche.JPG

Použitá literatura:

NEUMANN, J., HOŘEJŠÍ, V. *Velký francouzsko český slovník*. Praha: Academia, 1974.

ROBERT, P. *Le nouveau Petit Robert : dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française* (2009). nouv. éd. Paris : Dictionnaires Le Robert, 2009.

Odkazy na elektronické zdroje:

<http://atilf.atilf.fr/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Aveyron>

http://eur-lex.europa.eu/RECH_mot.do

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Causse>

http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Trav%C3%A9_rive_gauche.JPG

http://fr.wikipedia.org/wiki/Ing%C3%A9nieur_des_ponts_et_chauss%C3%A9es

<http://leviaducdemillau.com/>

<http://orellig.e-monsite.com/rubrique,vocabulaire,1010810.html>